

[Hem](#) > ... > [Familjefrågor Och Arv](#) > [Föräldraansvar – Vårdnad Och Umgängesrätt](#) > [England and Wales](#)

Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

England och Wales

1 Vad innebär den juridiska termen "föräldraansvar" i praktiken? Vilka rättigheter och skyldigheter har den som har föräldraansvar?

Med föräldraansvar avses alla de rättigheter, skyldigheter och befogenheter samt det ansvar och den bestämmanderätt som en förälder enligt lag har i förhållande till barnet och barnets egendom. Det omfattar varje skyldighet en förälder kan ha gentemot barnet (exempelvis underhållsskyldighet) och varje rättighet som en förälder, i händelse av barnets död, kan ha i förhållande till barnets egendom. I den lagstiftning som tillämpas i England och Wales har föräldraansvar inte ansetts omfatta beslut om var barnet ska bo och umgängesrätt med barnet.

2 Vem är det i allmänhet som har föräldraansvaret för ett barn?

Om ett barns föräldrar är gifta eller har ingått ett registrerat partnerskap har både modern och fadern (eller den andra kvinnliga föräldern) föräldraansvar. Mödrar har alltid föräldraansvar, och ogifta fäder eller en andra kvinnlig förälder som inte är gift med eller har ingått partnerskap med barnets mor kan få föräldraansvar genom ett avtal med modern, genom ett domstolsbeslut eller genom att registrera barnets födelse tillsammans med barnets mor. En styvförälder har föräldraansvar efter överenskommelse med barnets förälder eller föräldrar som har föräldraansvar eller efter ett domstolsbeslut. En person som har ett beslut om att barnet ska bo hos honom eller henne (*residence order*) har föräldraansvar så länge beslutet är giltigt. Ett adoptionsbeslut tilldelar föräldraansvar utan tidsbegränsning, såvida inte beslutet återkallas. Särskilda förmyndare (se svaret på fråga 3 nedan) har föräldraansvar så länge beslutet är giltigt. En lokal myndighet har föräldraansvar för ett barn om det har fattats ett beslut om att omhänderta barnet. En person med föräldraansvar enligt artikel 16 i 1996 års Haagkonvention om skydd av barn behåller föräldraansvaret när barnet får hemvist i England och Wales. Utövandet av föräldraansvaret ska ske i enlighet med lagstiftningen i England och Wales.

3 Kan en annan person bli utsedd i föräldrarnas ställe om de är oförmögna eller ovilliga att utöva sitt föräldraansvar över sina barn?

En särskild förmyndare får utses av domstolen för att utöva föräldraansvar om föräldrarna inte förmår ta hand om barnet. En förälder som har föräldraansvar kan utse en person som ska vara barnets förmyndare i händelse av föräldrarnas död. En lokal myndighet (socialtjänsten) har föräldraansvar för barnet om den har omhändertagit barnet.

4 Hur fastställs föräldraansvaret för framtiden om föräldrarna skiljer sig eller separerar?

Föräldraansvaret påverkas inte om ett par separerar. Detta gäller oavsett om de var gifta eller inte. Domstolen

kan begränsa utövandet av föräldraansvar om domstolen anser att detta är lämpligt. I vissa fall får domstolen helt frånta en eller båda föräldrarna föräldraansvaret (även om föräldraansvaret inte kan fråntas föräldrar som är gifta med varandra).

5 Om föräldrarna sluter ett avtal om föräldraansvar, vilka formella krav måste vara uppfyllda för att avtalet ska vara rättsligt bindande?

Avtalet måste göras på en särskild blankett om avtal om föräldraansvar ([Parental Responsibility Agreement](#)).

Närmare uppgifter om adresser till domstolarna finns på webbplatsen för det [brittiska domstolsverket \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service \(HMCTS\)\)](#). Tillsammans med blanketten följer anvisningar för hur den ska fyllas i. Eftersom ett avtal om föräldraansvar allvarligt påverkar båda föräldrarnas juridiska ställning bör båda föräldrarna söka juridisk rådgivning innan de fyller i blanketten. Namn och adress till advokater i England och Wales kan fås från advokatsamfundets tjänst för att hitta advokater (00 44 (0)20 7242 1222) eller från

- den lokala familjerättsdomstolen,
- en [rådgivningsbyrå \(Citizens Advice Bureau\)](#),
- ett rättshjälpskontor (*Law Centre*),
- ett lokalt bibliotek.

I vissa fall kan de också vara berättigade till rättshjälp.

Föräldrarna måste styrka sin identitet och deras underskrifter måste bevittnas av en behörig domstolstjänsteman. Modern bör ta med sig domstolsbevis på att hon är barnets mor och därför behövs en kopia av barnets födelsebevis. Hon måste också ta med sig bevis på sin identitet. Detta ska vara försett med foto och underskrift (till exempel id-kort eller pass). Fadern behöver endast ta med sig ett identitetsbevis. Detta ska dock vara försett med foto och underskrift (till exempel id-kort eller pass).

När blanketten har undertecknats och bevittnats ska den kopieras i två exemplar. Avtalsblanketten i original och de två kopiorna kan lämnas in eller sändas till

The Central Family Court,
First Avenue House,
42-49 High Holborn,
London WC1V 6NP.

Den centrala familjerättsdomstolen (*Central Family Court*) registrerar avtalet och behåller originalet. Kopiorna stämplas och sänds till vardera föräldern på den adress som anges i avtalet. Avtalet träder i kraft först när det har tagits emot och registrerats av den centrala familjerättsdomstolen. Ingen avgift tas ut för registrering av ett avtal om föräldraansvar. Vid mer än ett barn bör en separat blankett fyllas i för varje barn.

6 Vilka alternativ finns det för att lösa konflikten utan att gå till domstol om föräldrarna inte kan komma överens om föräldraansvaret?

Det finns medlingstjänster som kan hjälpa föräldrarna att nå en tillfredsställande lösning i fråga om det framtida föräldraansvaret. Varje avtal som ingås måste registreras hos domstolen. Registrering behövs för att avtalet ska vara giltigt och kunna verkställas.

Mer information om medling i familjemål finns på [justitieministeriets](#) webbplats.

7 I vilka frågor kan en domare fatta beslut om barnet om föräldrarna går till domstol?

Domaren kan besluta om vem barnet ska bo hos och när. Domaren kan också besluta om vem barnet ska ha umgänge med och när. Föräldrarna uppmuntras att komma överens om umgängesrätt. Domstolen beslutar inte om utbetalning av underhållsbidrag för barn, eftersom detta handläggs av [Child Maintenance Service](#). Föräldrarna kommer vanligen överens om vilken skola barnet ska gå i. Om föräldrarna inte kan komma överens

kan ett sådant beslut även fattas av domaren genom beslut i en specifik fråga (*specific issue order*). Barnet behåller sitt eget namn, om inte annat förordnas av domstolen. Domstolen kan hindra en part från att utöva en del av sitt föräldraansvar genom att utfärda ett beslut om förbud mot vissa handlingar (*prohibited steps order*). Domstolen kan också besluta om permanent flytt från jurisdiktionsområdet och ändring av efternamn (se fråga 8 nedan).

8 Om domstolen beslutar att en förälder ensam ska ha vårdnaden om barnet, innebär det att han eller hon kan fatta beslut i alla frågor som rör barnet utan att först samråda med den andra föräldern?

Domstolen förväntar sig att föräldrarna fattar beslut tillsammans och i samförstånd. Om båda föräldrarna har föräldraansvar måste den förälder som domstolen beslutat att barnet ska bo hos ha den andra förälderns samtycke (eller samtycke från andra personer med föräldraansvar) för att permanent flytta med barnet från Förenade kungariket, eller ha tillstånd av domstolen. Den förälder som domstolen har beslutat att barnet ska bo hos får flytta inom jurisdiktionsområdet (England och Wales). För att ändra ett barns efternamn krävs medgivande av varje person som har föräldraansvar, eller tillstånd av domstolen.

9 Om domstolen bestämmer att föräldrarna ska ha gemensam vårdnad om ett barn, vad innebär det i praktiken?

Båda föräldrarna har rätt att ha barnet boende hos sig. Barnet delar sin tid mellan föräldrarna på det sätt som domstolen beslutar. Detta kan vara av praktisk betydelse för det underhållsbidrag som ska betalas ut.

10 Till vilken domstol eller myndighet ska jag vända mig om jag vill göra en ansökan om föräldraansvar? Vilka formella krav måste vara uppfyllda och vilka handlingar ska jag bifoga till min ansökan?

En ansökan kan göras till familjerättsdomstolen i enlighet med avsnitt 4 i [Children Act 1989](#). Närmare uppgifter om domstolarna finns på [domstolsverkets](#) webbplats. [Ansökningsblanketten](#) kan också fås från den webbplatsen. En kopia av ansökningsblanketten ska sändas till varje person med föräldraansvar. Handlingarna registreras sedan i enlighet med domstolens anvisningar.

11 Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall? Finns det något brådskande förfarande?

Förfarandet beskrivs närmare nedan. Det finns inget snabbförfarande för beviljande av föräldraansvar.

12 Kan jag få rättshjälp för att täcka kostnaderna för förfarandet?

Rättshjälp kan endast fås vid bevis på att en person har utsatts för våld i hemmet.

13 Går det att överklaga ett beslut om föräldraansvar?

Ja. Beslut om föräldraansvar som meddelats av en domare i en underrätt (*District Judge*) kan överklagas till en domare i en överrätt (*Circuit Judge*). Beslut från en *District Judge* vid *High Court* kan överklagas till *High Court*.

14 I vissa fall kan det vara nödvändigt att göra en ansökan till en domstol eller till en annan myndighet för att få ett beslut om föräldraansvar verkställt. Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall?

Föräldraansvar är en rättighet och kan inte i sig verkställas. Vid försummelse att utöva föräldraansvar kan en talan väckas i familjerättsdomstolen rörande den aktuella tvistefrågan, exempelvis skyldigheten att betala

underhåll till barnet. Närmare uppgifter om adresser till domstolar finns [här](#).

15 Hur får jag ett beslut om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat erkänt och verkställt i den medlemsstat där jag bor?

Om du vill att ett beslut om umgängesrätt, eller ett beslut i enlighet med artikel 11.8, som meddelats i en annan medlemsstat ska verkställas enligt rådets förordning (EG) nr 2201/2003 (Bryssel II-förordningen), bör du från den domstol som har meddelat beslutet införskaffa det intyg som anges i förordningen och inge en ansökan till den centrala familjerättsdomstolens kansli (*Principal Registry*) om erkännande och verkställighet av beslutet. Ansökan om registrering, erkännande eller vägran att erkänna andra beslut bör också inges till ovan nämnda kansli.

16 Till vilken domstol i den medlemsstat där jag bor ska jag vända mig för att överklaga erkännandet av ett beslut om föräldraansvar som meddelats av en domstol i en annan medlemsstat? Vilket förfarande är tillämpligt i sådana mål?

Du måste motsätta dig beslutet i domstolen i ursprungsmedlemsstaten innan beslutet meddelas. Om så föreskrivs i den statens lagstiftning, bör var och en som har intresse i ärendet underrättas om att domstolen tänker pröva en ansökan. Lagstiftningen i den medlemsstaten bestämmer vilka åtgärder du kan vidta för att motsätta dig avgörandet.

17 Vilken lag tillämpas i föräldraansvarsfrågor om barnet eller parterna inte bor i den medlemsstaten eller har olika medborgarskap?

Talan måste väckas i domstolen i det land där barnet har hemvist.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Senaste uppdatering: 10/08/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.